

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/216/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2017200341
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2017200341.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobkyne: R. I., nar. XX.X.XXXX, bytom P. X. XX, zastúpenej splnomocnencom: JUDr. L. X., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX, proti žalovanej: U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X. XXX, zastúpenej advokátkou: Mgr. Anna Šeniglová, so sídlom Holíč, Školská 6, o zaplatenie 2.443,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 7C/56/2015-65 zo dňa 24.11.2015, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 7C/56/2015-123 zo dňa 12.9.2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, včítane závislého výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v zrušenom rozsahu vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie odporkyni (aktuálne žalovanej) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke (aktuálne žalobkyni) sumu 2.443,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 2.443,- Eur od 9.8.2012 do zaplatenia a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhou výrokovou vetou odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu iných trov konania v sume 146,50 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetným dopĺňacím rozsudkom potom súd prvej inštancie doplnil rozsudok výrokom: „Vo zvyšku súd žalobu zamietá“.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 458 ods. 1, § 489, § 517 ods. 2, § 580, § 581 zák. č. 40/1964 Z.z. - Občianskeho zákonníka, s použitím § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov účinných do 31.12.2008.

3. Súd pritom vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal za preukázané, že žalobkyňa so žalovanou ako zákonné dedičky dedili rovnodielne v dedičských konaniach po svojich rodičoch v zmysle dedičských rozhodnutí zo dňa 21.12.1982 sp. zn. D 1904/82, D 1905/82. Žalovaná nadobudla nehnuteľnosti poľnohospodárskeho charakteru s tým, že ak by za tieto pozemky obdržala náhradu, bude povinná žalobkyni ako ustupujúcej dedičke vyplatiť ihneď jej zákonný podiel. Žalovaná špecifikované nehnuteľnosti - predmet dedičstva predala preukázateľne za kúpnu cenu 4.887,44 Eur kúpnu zmluvou zo dňa 26.6.2012, ktorá bola zavkládovaná v katastri dňa 9.7.2012. Polovica z kúpnej ceny predstavuje sumu 2.443,- Eur, ktorej úhrady sa žalobkyňa domáha súdnou cestou, lebo doposiaľ jej žalovaná sumu nevyplatila. Žalovaná potvrdila nevyplatenie tejto sumy žalobkyni argumentujúc tým, že si predmetnú sumu započítala ako svoju pohľadávku voči žalobkyni, ktorú kvalifikovala v sume 4.042,71 Eur a odôvodnila tým, že žalobkyňa aj s manželom užíva jej polovicu rodinného domu súp. č. XX na LV č. XXXX v kat. úz. P. X., teda má nárok na náhradu za neužívanie spoločných nehnuteľností za obdobie od 15.9.2011 do 31.12.2013. Súd sa touto kompenzačnou námietkou žalovanej vypořádaval ako s predbežnou otázkou. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 7C/97/2015 zistil, že žalovaná sa voči žalobkyni a jej manželovi domáha určenia vlastníckeho práva v polovici k

nehnutelnosti domu súp. č. XX v kat. úz. P. X., zapísanom na LV č. XXXX, z dôvodu, že polovicu domu nadobudla v rámci dedičského konania po rodičoch. Žalobkyňa s manželom sa v konaní bránia tým, že už v minulosti žalovanej vyplatili jej spoluvlastnícky podiel na dome a preto sú oprávnené ako vlastníci predmetného domu zapísaní len oni. Žalovaná v konaní potvrdila výplatu finančnej hotovosti od sestry, ale predmetnú sumu kvalifikovala ako úhradu za to, že sestra s manželom obývali aj jej časť domu - jej podiel.

4. Pri posúdení charakteru vyplatených finančných prostriedkov a či sú žalobkyňa aj s manželom oprávnené zapísané ako jediní vlastníci domu ako predbežných otázok súd prvej inštancie ustálil, že žalovaná nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre zákonné, jednostranné započítanie pohľadávky, nepreukázala, či reálne existuje jej pohľadávka voči žalobkyni. Súd uzavrel, že nedošlo k započítaniu žalovanou uvádzanej pohľadávky v rámci kompenzačnej námietky. Žalobu preto považoval za dôvodnú v celom rozsahu. Žalobkyňa žiadala priznať úrok z omeškania v zákonnej výške 8,75 Eur od 1.8.2012, súd ho však priznal až od 9.8.2012, pričom skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala, či ku koncu júla 2012 žalovaná prevzala kúpnu cenu. Súd pritom vychádzal z toho, že kúpna zmluva bola katastru doručená 9.7.2012, zákonná lehota na zavkladovanie je najneskôr 30 dní. Čiže najneskôr 9.8.2012 bola zmluva zavkladovaná, teda došlo k zmene vlastníckeho práva a teda najneskôr v tento deň mala byť kúpna cena žalovanej vyplatená. Preto súd priznal úrok z omeškania od 9.8.2012. Vo zvyšku, teda v časti nepriznaného úroku z omeškania už od 1.8.2012 do 8.8.2012 súd žalobu na základe citovaného dopĺňacieho rozsudku zamietol.

5. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z § 142 ods. 1 OSP s tým, že žalobkyňa bola úspešná v plnom rozsahu, pričom suma 146,50 Eur predstavuje náhradu iných trov konania z titulu zaplateného súdneho poplatku za návrh.

6. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalovaná (s výnimkou čiastočne zamietajúceho výroku obsiahnutého v dopĺňacom rozsudku), ktoré odôvodnila s poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. a) a f) OSP. Odvolaním sa domáhala, aby Krajský súd v Trnave napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Vyslovila názor, že súd nedostatočne zistil a vyhodnotil predložené dôkazy a skutkový stav. Dedičské rozhodnutia preukazujú, že od úmrtia rodičov účastníčok v roku 1982 je žalovaná stále spoluvlastníčka nehnuteľností a bola ňou aj v dobe od 15.9.2011 do 31.12.2013, za ktorú bola pohľadávka žalovanej vyčíslená a predstavuje náhradu za neužívanie spoločných nehnuteľností, z tohto dôvodu sa nemôže jednať o neexistujúcu pohľadávku. Žalovaná je stále spoluvlastníčkou daných nehnuteľností, nakoľko žalobkyňa s manželom si neoprávnené v januári 2014 nechali zapísať nehnuteľnosť v celosti na seba a vec pod sp. zn. 7C/97/2015, o ktorú sa oprel prvoinštančný súd, nebola rozhodnutá. Titul vyplatenia finančných prostriedkov nebol preukázaný, pričom žalovaná splátky prijala ako náhradu za užívanie jej polovice nehnuteľnosti. V odpore proti platobnému rozkazu žalovaná uviedla, že voči žalobkyni eviduje pohľadávku podstatne vyššiu vo výške 4.042,71 Eur, ako je žalovaná pohľadávka a vo výške žalovanej istiny uplatnila v zmysle § 98 OSP kompenzačnú námietku. Pohľadávka žalovanej pritom vznikla titulom náhrady za užívanie nehnuteľností (rodinného domu č. XX) žalobkyňou nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu v podstate od roku 1982, ale nárok si uplatňuje za obdobie od 15.9.2011 do 31.12.2013, než si žalobkyňa dala protiprávne zapísať nehnuteľnosť na seba a manžela, o čom sa rozhoduje v konaní 7C/97/2015. Vyslovila názor, že žalovaná splnila a preukázala všetky zákonom stanovené hmotnoprávne podmienky k započítaniu a zániku vzájomných pohľadávok kompenzáciou, pričom k zániku započítaním došlo v okamihu, keď sa vzájomné zročné pohľadávky toho istého druhu stretli. To sa stalo k 10.9.2014. Preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Odvolateľka vyslovila nesúhlas tiež k priznaniu náhrady iných trov konania žalobkyni v sume 146,50 Eur s tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V priebehu konania došlo k započítaniu a preto sú dané dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 OSP.

8. Žalobkyňa odvolací návrh nepodala. K doručenému odvolaniu žalovanej predložila prostredníctvom svojho splnomocnenca písomné vyjadrenie, ktorým navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdil. Vyslovila názor, že v odvolaní žalovanej sa argumentuje právnym názorom, ktorý nemá oporu v zákone. Súd dôsledne preskúmal, či vôbec boli splnené zákonné podmienky započítania pohľadávok a zistil, že žalovaná nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre

zákonne jednostranné započítanie, keďže nepreukázala, či reálne existuje jej pohľadávka voči žalobkyni. Argumenty, ktorými žalovaná odvodňuje odvolanie sa čiastočne týkajú inej právnej veci prejednávanej na okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7C/97/2015 a v podstate nemajú nič spoločné s meritom danej právnej veci. Je to snaha žalovanej za každú cenu utopiť oprávnený nárok žalobkyne a spochybníť rozhodnutie prvoinštančného súdu. Záverom konštatovala, že v danom prípade započítanie nie je možné, nakoľko pohľadávka žalovanej nie je právne spôsobilá.

9. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému vyjadreniu žalobkyne k jej odvolaniu poukázala na skutočnosť, že neobstojí tvrdenie žalobkyne, že právna vec 7C/97/2015 nesúvisí s meritom predmetnej rozhodnutej veci, v ktorej podala odvolanie. Namietala tiež, že práve na základe výsledkov konania vo veci 7C/97/2015 okresný súd nesprávne vyhodnotil vyplatenie finančných prostriedkov žalobkyňou žalovanej za užívanie rodinného domu nad rámec spoluvlastníckeho podielu, pretože bez bližšieho zdôvodnenia skonštatoval, že žalovaná nepreukázala splnenie hmotnoprávnych podmienok pre zákonne jednostranné započítanie, resp. nepreukázala, či reálne existuje jej pohľadávka. Žalovaná poukázala na to, že rozsudkom sp. zn. 7C/97/2015 zo dňa 8.3.2016 súd rozhodol a potvrdil, že odvolateľka je od roku 1982 spoluvlastníčkou predmetného rodinného domu, ktorý nepretržite od tohto roku užíva žalobkyňa. Finančné plnenie, ktoré odvolateľke poskytla vo výške 12.000,- Kčs prijala ako zaplatenie náhrady za užívanie jej polovice domu, keďže iný dôvod platby nikdy neuviedla a k vysporiadaniu spoluvlastníctva nehnuteľnosti zákonným spôsobom nedošlo. S poukazom na § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/184/2010 vyslovila názor, že ak existujú pomery druhému spoluvlastníkovi neumožňujúce užívanie veci v spoluvlastníctve v rozsahu určenom jeho podielom, má nárok na poskytnutie zodpovedajúcej náhrady formou finančného vyrovnania, pričom nie je rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov, z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav. Z týchto dôvodov žalovaná bola oprávnená uplatniť si voči žalobkyni za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu nehnuteľnosti sumu 9,66 Eur denne, čo za dobu od 15.9.2011 do 31.12.2013 (t.j. 837 dní) činí sumu 8.085,42 Eur, z toho polovica 4.042,42 Eur, ktorú čiastku žalobkyni vyúčtovala a žiadala zaplatiť do 10.9.2014. Vyúčtovaním žalovaná preukázala existenciu jej pohľadávky, pričom bola oprávnená si ju uplatniť ako kompenzačnú námietku, pretože existovali všetky zákonné predpoklady započítania podľa hmotného práva v zmysle § 580 Občianskeho zákonníka. V závere opätovne navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Skalica na ďalšie konanie.

10. Aj žalobkyňa využila možnosť podať písomné vyjadrenie k doručenému vyjadreniu žalovanej, ktorým opätovne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdil s tým, že okresný súd nepochybil, pričom rozhodol na základe dôkladného a úplného vykonávania všetkých predložených dôkazov. Podľa žalobkyne obrana žalovanej nemá oporu v zákone a okrem toho súd zistil, že žalovaná nepreukázala splnenie hmotnoprávnych podmienok pre zákonne jednostranné započítanie pohľadávok, keď nepreukázala, či reálne existuje jej pohľadávka voči žalobkyni, z čoho vyplýva nesplnenie ďalších zákonných podmienok. Žalovaná predkladá argumenty právne nerelevantné, súdom vyvrátené pre ich nezákonnosť a nepríslušnosť. Domáhanie sa platieb od žalobkyne za tzv. nadmerné užívanie časti nehnuteľnosti, ktoré patria žalovanej považuje za amorálne a hrubé zneužitie chyby na katastri nehnuteľností, ktorú zapríčinila iná osoba. 30 rokov obe účastníčky ako sestry mali veľmi dobré vzťahy, v rokoch 1984 až 1985 žalobkyňa v troch splátkach vyplatila žalovanej finančnú náhradu za odstúpenie jej spoluvlastníckeho podielu vo výške 12.000,- Kčs. Ak žalovaná teraz tvrdí, že účel platby bol iný, tak je to účelovo vykonštruovaná nepravda. Celých 30 rokov žalovaná voči žalobkyni nevyslovila nikdy žiadny peňažný nárok voči nej, obe strany boli presvedčené o tom, že výhradnou vlastníčkou rodinného domu je žalobkyňa. Vtedy sa odhadca zaviazal, že okrem vypracovania znaleckého posudku zariadi potrebné administratívne kroky vedúce k tomu, že žalobkyňa bude na katastri nehnuteľností k predmetnému rodinnému domu vedená ako výlučná vlastníčka. Obe strany odhadcovi bez výhrad dôverovali a za výkon odhadu a daný prísľub mu riadne zaplatili. V roku 2012, keď žalobkyňa dôraznejšie žiadala od žalovanej vyplatenie dedičského podielu, žalovaná vyšla s tým, že na LV k predmetnému rodinnému domu je vedená ako spoluvlastníčka v rovnako podiele ako žalobkyňa. V máji 2012 pri lôžku ťažko chorej žalobkyne v nemocnici žalovaná prisľúbila zaplatenie dlžnej čiastky okamžite ako kupujúci na jej účet prevedie kúpnu cenu. Žalovanú nikdy nikto neobmedzoval pri výkone užívania jej spoluvlastníckeho podielu a zároveň je pravdou, že nikdy sa vecne, ani peňažne nepodieľala na údržbe a opravách predmetného rodinného domu, ktoré boli vykonané. Žalobkyňa s manželom za celé obdobie od úmrtia rodičov cca od roku 1982 platili a naďalej platia dane a príslušné poplatky za celý rodinný dom súp. č. XX a nikdy od žalovanej nežiadali, aby sa na tom finančne podieľala, panoval obojstranne zhodný názor,

že predmetný rodinný dom vlastní výlučne žalobkyňa s manželom a žalovaná túto právnu skutočnosť bez akýchkoľvek výhrad ako samozrejmosť rešpektovala.

11. Ďalšie písomné podania v odvolacom konaní strany nepodali.

12. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Keďže ale odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťal (§ 201 a § 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, f/ OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. b/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalovanej bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým a právnym záverom vedúcim v zásade k vyhovaniu žalobe s odôvodnením, že žalovaná nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre zákonné jednostranné započítanie pohľadávky, keďže nepreukázala, či reálne existuje jej splatná pohľadávka voči žalobkyni. Keďže žiadna zo strán nepodala odvolanie voči dopĺňaciemu rozsudku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, rozsudok v tejto zamietajúcej časti sa stal právoplatným a netvoril predmet prieskumu odvolacieho súdu.

15. Odvolací súd sa oboznámil aj s rozsudkom Okresného súdu Skalica č.k. 7C/97/2015-88 zo dňa 8.3.2016 (vydaným po vyhlásení preskúmaného rozsudku), ktorým súd určil, že navrhovateľka (tu žalovaná) je podielovou spoluvlastníčkou v polovici na nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. a obci P. X. zapísanej na LV č. XXXX a to rodinný dom súp. č. XX stojaci na parc. reg. „C“ č. XXX, pričom súd zároveň zamietol návrh odporkyne 1 (tu žalobkyne). Súd pritom na základe skutkových zistení v danej veci ustálil, že ani jeden z odporcov (tu žalobkyňa a jej manžel) nemohli byť objektívne dobromyseľní v tom, že im patrí druhá polovica daných nehnuteľností a preto ich ani nemohli nadobudnúť do vlastníctva. Na druhej strane žalobkyňa až do roku 2012 bola presvedčená o svojom vlastníctve k zdedenému podielu na dome po rodičoch, lebo ako spoluvlastníčka bola zapísaná aj na LV. Súd ustálil, že u žalovaných nebola splnená podmienka oprávnenej držby a preto vyhovel návrhu žalobkyne a určil, že ona je podielovou spoluvlastníčkou dotknutej nehnuteľnosti v polovici a návrh žalovanej 1 zamietol. Na základe odvolania Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 9Co/141/2016-162 zo dňa 18.7.2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pričom sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaní neboli oprávnení držiteľia počas celej doby držby, keďže neboli objektívne dobromyseľní v tom, že im spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti patrí a preto ho nemohli nadobudnúť do vlastníctva (vydržaním). Správny bol preto postup súdu prvej inštancie, ktorým nárok žalovanej 1 ako nedôvodný zamietol a nároku žalobkyne ako dôvodnému vyhovel.

16. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o vyhovení žalobe pri nezohľadnení započítacej námietky žalovanej odôvodnil v podstate tým, že „Odporkyňa nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre zákonné jednostranné započítanie pohľadávky. Čiže nepreukázala, že reálne existuje jej pohľadávka voči navrhovateľke a z toho vyplýva nesplnenie ďalších podmienok, že by malo ísť o splatnú pohľadávku. Pritom vždy sa započítavajú pohľadávky splatná so splatnou a nesplatná s nesplatnou. Z týchto všetkých dôvodov nedošlo k započítaniu odporkyňou uvádzanej pohľadávky v rámci kompenzačnej námietky...“. Z takto všeobecne a stroho formulovaného zdôvodnenia, ani v spojení s predchádzajúcou jeho časťou, nie je pritom možné jednoznačne zistiť, čo mal súd na mysli pod záverom, že odporkyňa nepreukázala splnenie hmotnoprávných podmienok pre zákonné jednostranné započítanie pohľadávky..., ani či reálne existuje jej pohľadávka voči navrhovateľke. Tieto svoje závery súd prvej inštancie preskúmateľným spôsobom bližšie nezdôvodnil. Súd tým dostatočne presvedčivo nevysvetlil svoje úsudky.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

19. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994).

20. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu (účastníka súdneho konania) na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález sp. zn. I. ÚS 226/03), treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

21. Podľa § 157 ods. 2 OSP - účinného v čase vyhlásenia rozhodnutia, v odôvodnení rozsudku súd uvedie čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania. Stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

22. Obdobne podľa aktuálne účinného § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa odseku 3, ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

23. Odôvodnenie rozsudku súdu a primerane i uznesenia (§ 234 ods. 2 CSP) musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, resp. od 1.7.2016 v § 220 ods. 2 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju

interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, resp. § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

24. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany a povinnosti súdu sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

25. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP, resp. § 365 ods. 1 písm. b) CSP v závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

26. Nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu; konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššieho stupňa neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Pokiaľ teda existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (viď rozhodnutie NS SR 7Cdo 157/2011).

27. Keďže v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na mieru zlyhania súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie v relevantných záveroch riadne neodôvodnil, nie je možné tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom. V dôsledku toho odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP v napadnutej vyhovujúcej časti včítane závislého výroku o náhrade trov konania (s výnimkou nenapadnutej zamietajúcej časti) zrušil a s použitím § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie, bude riadne v súlade s procesnou normou vykonať všetky navrhnuté a pre vec relevantné dôkazy, skutkový stav následne opätovne komplexne vyhodnotiť, na zistený skutkový stav aplikovať všetky náležité hmotnoprávne ustanovenia, pričom vzhľadom na zásadu hospodárnosti súdneho sporu prioritne je potrebné ex offo vyriešiť ako predbežnú otázku, či došlo k účinnému započítaniu žalobou uplatnenej pohľadávky, ktorú uplatnila žalovaná v priebehu konania, následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je nevyhnutné náležite, aktuálne už v súlade s ust. § 220 ods. 2, 3, 4 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov včítane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).